

АМЫДЫРАЛ ХАНДЫРЫЛГАЗЫ — НИИТИ САГЫШ САЛЫШКЫНЫ

Республика Федерациясының түту Бремдін Улут ордунун кырыда кысқан. РСФСР-нің Дээди Советінің сессиясының бешки сессиясы аялган. 31-де маңаа ургулдуз.

Эттер Ю. В. Андропов, А. П. Кириленко, Ф. Д. Кулаков, А. Я. Пельше, Д. С. Полянский, М. С. Соловьев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих олар чыгыштан адым чаккашканы-биле уткан.

Сессиянын киржикчилери — Совет Россиянын автономия республикаларынын, крайларынын, областтарынын талалыкчилери — делегациянын дүшүктүгү чорун кошканын уткан. РСФСР-нің Дээди Советі күүрүнүн чорун Совет илестейт, инициативачи политикалык дугаага чаагай сепкил ханымкып-биле чугаалап турган.

СЭКП-нің XXIV сессиянын аялдан кылганы, Тайбынын программасын боттандырынганы эл И. И. Брежневтин хууда улут салымкынын депутаттар демделеп турган.

Делегация байдалын эки-жип турарынын үзүндө тургузучу тайбын сорулгаларын инициативачи мөөнөттүн адым чик ботур. Илде сорулгаларынын бирээзи болза чонун амыдырал ханымкып-биле уткан. Сессияга демделеп турганын Бугаар алырга, так мынгы сорулгаларга аажок хой акша-хорен-

тилерин, материалдык болгаш кып-ажыкты куралдарын берип турар. Совет чеди чылда РСФСР-ге чонун амыдырал хандырылганын экижип-денте 1200 миллион рубль ажыт капитал салымкынын чарыгаан. Бо кавыда 1185 муң кижиле амыдырал турар.

РСФСР-нің чонун амыдырал хандырылганын улам илай экижиптирин талалык биле хемчеглер дугаага ий-тирчиги чугаалажынганы июль 31-де депутаттар — Карачаев-Черкес автономиялык областтын ажыкты чонун депутаттарынын Советинин күүсөмунун даргазы М. А. Боташев, СЭКП-нің Приморье крайкомунун ийги секретари А. Н. Гульчинский, РСФСР-нің чиртаалга-коммунал ажил-агый министри С. М. Бугунов, СЭКП-нің Уфа хооромунун бирги секретари С. С. Воронинский, Аглицк Бурят национал ооруттун XXII партия-ел атыг колхозунун даргазы Д. Ж. Дондиков, СЭКП-нің Пермь хооромунун бирги секретари С. А. Мелешиков, ажыкты чонун депутаттарынын Калининград област Советинин күүсөмунун даргазы В. Н. Витковский, Тюменский комбинат-шекпек комбинатынын ажыктынын Н. А. Шипу-

нова олар киришкен. Совет кижилерин амыдыралын материалдык болгаш кып-ажыкты дентеин улам илай бедиринин сорулгалын боттандырынганы чонун амыдырал хандырылганын албан черлери чугула ролдуз дээрин олар демделген. Ол албан черлери ажыкты чонун амыдырал биле бугурукулут амыдыралын, улам-медерелин өздүденте болгаш кып-ажыкты дугаага ий-тирчиги байдалын тургузганын даа улут ийги-лик бээр сорулгалыг. Амыдырал хандырылганын албан черлеринин ажил-чорудуганын сайырангажыдынганы, оларын материал-техниктик базасын — бижытлаарына ажыкты улут ажыкты ажил-чонун депутаттарынын чер-чер Советтери чорудуп турар.

Ийчала-даа чонун амыдырал хандырылганын чедиин алданган дентеин совет кижилерин улам өзүл оор негеделеринге ам-даа бүрүн харылап шыдайын турарын ораторлар онзалат демделеп турган. Амыдырал хандырылганын бижытлаарынын болгаш комплекстик хууш алышкын пунктуларынын четкиин кедээ черлерде ам-даа оожум калбарып турар.

Дыка хой бугурукулуте чаа техниканы болгаш муракчы технологияны ам-даа сула негедерип турар, хой-биле кылар ажилдар, ажил шактын чилирин ам-даа хой болушкан. Култура-амыдырал хандырылганын чугуларын чонга ачылап турган ачы-дууа чедиринин талалык-биле чонун негеделери ам-даа долдуу хандырылганын майн турар.

Ораторлар муракчы дуржулганын дугаага ий-тирчиги чонун амыдырал хандырылганын бар четистерин чайла-лаарына дуулаар саналарын кириген. Ол саналарын амыдыралга боттандырап чорук чонун эки хон кириер албан черлеринин мурунда турар сорулгаларын чедиин-кирини күүсөдир арганы бээр. РСФСР-нің Министрлер Чувелинин Дарганын ора-лаактын депутат Ф. Ф. Карпов хариы сес чугаалаан.

«РСФСР-нің чонун амыдырал хандырылганын улам илай экижип талалык-биле хемчеглер дугаага ий-тирчиги» РСФСР-нің Дээди Советинин Президиумунун кижигунге сонгал.

РСФСР-нің Дээди Советинин сессиясы аялган оон-биле дооскан.

ни Президиумунун хууш алган Чарлыктарын бадлаар дугаага ий-тирчиги РСФСР-нің Дээди Советинин Президиумунун Секретари депутат Х. П. Нешков кылган.

РСФСР-нің Дээди Советинин сессиясынын соода эркен уе дугузуна РСФСР-нің Дээди Советинин Президиуму күүсө болгаш социал-культура тургузушкунун сайырангажыды-ларине, социалистик хойлу дурмуу болгаш эрге турмуун бижытлаарыне утланган элзеп хой Чарлыктарын хууш алган.

Россия Федерациясынын Дээди Совети РСФСР-нің Дээди Советинин Президиумунун Чарлыктарын бадлаар, чогуур хойбуларын болгаш доктааларын хууш алган.

Депутат Н. В. Босенкову РСФСР-нің Министрлер Чувелинин Бугу-Россия «Сельхозтехника» каттыжымкынын дарганын томулаан-биле чегелештир ову РСФСР-нің Дээди Советинин Президиумунун кижигунге хууш элзептен хостан. Ставрополь крайда күүрүнүн ук-салыг хой ажилын заводун директор депутат Д. Ф. Пушкаринин РСФСР-нің Дээди Советинин Президиумунун кижигунге сонгал.

РСФСР-нің Дээди Советинин сессиясы аялган оон-биле дооскан.

(СЭТА)

ХУННУН ЧУГУЛА АЙТЫРЫ

(СЭКП Тес-Хем райкомунун пленумундан)

Малдын баш санын өстүрер, оон продуктуларын бугу-рерин көзүдөй талалык-биле партиянын салган сорулгаларын күүсөдиринге ам-даа бижыг чем-суурну белеткери онза чугула ужу-дууалыг. Ийчангам амгы уеде мал чем-белеткеринын айтырын — бугу партия, совет, ажил-агый болгаш хой-ниити организацыйаларын кичтөөтөй-нин төүндө турар. Бо айтыр-гытты чоокта чаа болуп эрткен СЭКП Тес-Хем райкомунун XI пленумуна чугаалаш-кан. Алаа «Мал чеминин белеткери чогур өйдө чоруду болгаш колхозтарын, совхозтарын 1973—1974 чылдарда мал кыштагалаш-кынынга белеткеринын талалык-биле хемчеглер дугаага ий-тирчиги чугаалашкан.

Районун ажил-агыйлары чартык чылда күүсөдир сар-панын онзалдынын болгаш мал бажы өстүреринын панын күүсөткөдөр. Суттун ниити саллазы эркен чылдын бо үзүм-биле дентерге 642 центнер ам 27,6 хуу ботур. Районун колхозтарында болгаш совхозтарында мал-дык алып-хорар чорук эвез-жээн. Оон түнелдине ажил-агыйларда малдын ниити баш саны 25381 чедир өскөн.

Боттарынын шудуру ажил-агый-биле чонун хундүткелни чаалап алган муракчы мал-чынынын саны чыл бүрүдө өзүп турар. Районда төрүр чус баш хойга онааштыр 90—100 чедир чаш төлдү кам-галат алган 27 малдын бар. Оларга «Чогураа» колхозтан Давурун Бичур, Серен Дому-ма, Борис Сырат, Максим Су-вандин, «Ак-Эрик» колхозтан Соан Хайын, Арна Сурун, Калдан Саян, «Тес-Хем» сов-хозтан Александр Карма, Чо-дуу Хуурай-оол, Александр Монгайлы, «О. Шылаа» сов-хозтан Санчат Намчат, Шо-нар Базын, Ломонт Ончаа, Су-рун Мадыр, Салык Амыр-бир болгаш өскө-даа мурак-чы малчынаары хамаарын-тымыр ботур.

Бирги чартык чылда ажил-агыйлардан «Тес-Хем» сов-хоз эки ажилдар, СЭКП райкомунун, райүүсөмунун ажил-агыйлар аралында ий-тирчиги Кызыл туугу-биле ша-наткан. Бо совхоз чартык чылда сүт сазар планын 101,5 хуу, эл сазарын 115,9 хуу күүсөткөн, дүктү сазар чыл планын күүсөдир чокчу-лаан. Мал өстүреринын пла-нин база ажыг күүсөткөн.

Мал продуктуларын күрү-

нөте сазарынын планын район чартык чылда күүсөткө-даа, оон мурунда улут сорулгалар туруп турар: күүсөдир ам-даа 1283 тонна элти, 159 тонна сүттү, 58 тонна дүктү сазар ужурулут. Ийчангам ам ажил-агыйлар бо ажилче улут ки-чөөтөйни утландырып, күрү-нөте сазар малдарын тускай-лап үскөш, семиртири эргежөк чугула. Күүсөдир дук сазары-нын планын күүсөдир-биле хураган кыргыздарын органи-зацый эрттер. Бо талалык-биле район 29000 хойну ку-аун агаралар, 12600 хура-ганын кыргымыр ужурулут.

Мал бажын өстүрер, оон продуктуларын көзүдөй бол-гаш күүсөдир сар-панын күүсөдирге көл чүзү — малга бижыг чем-суурну тургуза-ры. Паллаа көрдүнгенин Бугаар районун ажил-агыйлары 11400 тонна ситен-ин, 14800 тонна ситосуу бел-еткөдөр. Ам байдал каныгыт? Районун ажил-агыйлары бо хунерде 738 тонна ситенин белеткөн. Ам планын чүтлө 7,5 хууа. Ам башы эркен чылдын бо үзүм-биле ден-нээр болза, үзүм 1370 то-на ситен белеткетириг тур-ган. «Чогураа» колхоз мал чеминин белеткери бо чы-лын өскө ажил-агыйлардан мурун кирген. Ийчала-даа бо ажил-агый бери эркен чылдын бо үзүмнүн түнел-дине ыракта хожудуп тур-ар.

Районун ажил-агыйлары-да мал чеминин белеткери-ге бо хунерге чедир кошмак кичтөөтөйни утландырып кел-тирин пленумга ий-тирчиги болгаш сазар берген комму-нистер чини-биле пугумчу-лаанер. Амгы уеде ажил-агыйларда колхозунда-ла ме-ханизацияланган хову, брига-даларында агылда, малчы-нар ситен кезилдигине кир-бей турар. Чугула машина-техниканын хууш-биле ажил-агыйларын ситенин кестир-ер, ажилын чиниги хараа-р көнөөр районун чамык ажил-агыйларында бар. Ий-тирчиги азынын, чайлагарын чаагай үтөн ситенир чуге кестимейн турарыт? Харым ий-тирчиги: хол калдырлары белем эвез, ажил-биле ситен кестирин ажилдаптын турарына.

Чоокку хунерде чоруткан хыналдаан илериин болза, «Ак-Эрик» колхозта ситен кестир чангыс-даа хол калдыры белем эвез болган.

Малга чем белеткөр чугу-ла ажил «Ак-Эрик» колхозта (даргазы К. Лапцаа, парторг Ч. Дажылаа) кошмак органи-зацыйланган. Партия-и-орга-низация болгаш политиктиг ажилды кууду дентеле тур-гусканын ийла чоокка че-дир ситен ажилчыне кире-нерин саны эвезеп, ситен кестирер техника колдуунда

ла белем эвез болган. Харым-даа бо чугула кампа-ния үзүндө ара-галар чорутар бо колхозта бар дээрин пленумга сазал берген эштер шугумчулаан.

Суттаттыг черлерин ажил-агыйлар талалык-биле ажилды «Чогураа» колхоз багай эвез-торуп, ийлангыч ситен шөл-дери суттарга талалык-биле өскө ажил-агыйлардан дээр болган.

Оон агылда районун ажил-агыйларында дүктү ажаалдагына белеткери дуга-гаин пленумга база чугаа-лашкын көргөн. Бо талалык-биле байдал дугурузунинг, Маана чикке кылдыр районда бар кукуруа ажаар комбай-нарын чангыс-даа белем эвезин, тараа ажаар 18 ком-байнарын чүтлө үжү септе-тигини айтырга-ла четир.

Келер кыжын малды хуу чаагай кып ажырагына бир кол чүзү — мал калаларын база малчынаарын туртуар бажынаарын чогур үзүндө септеп белеткери. Районда болза мал — 62, пээр мал — 272 кыштакта кыштар. Ол кыштарда калаларын хой келер капитал септеп кылдырып негеп турар. Ий-тирчиги «О. Шылаа», «Тес-Хем» совхозтарынын О. Шылаа, У. Шылаа салбырларында хой калаларын хой нуруузу ирип дүжөр четкен. Амгы уеде районда кыштарга септеп ту-рар малчынар, бригадалар чок-төрүн ий-тирчиги айткан. Келээ Советтер, ажил-агый-ларын улурутуучулар, спе-циалистер малчынаарын амыдыр а-ч-у-р талалыкче кошмак кичтөөтөйни салып турар. Малчынаарын амы-дырында берге бооп турар айтырты — кыштарда чиртаалга бажынаарын ту-тумайн турар. Эртен кы-жын 223 малчынаарын чүт-лө 64 өргө бажынарга кыш-таан. А «Ак-Эрик» колхозтун малчынаарында чүтлө чан-гыс малчы өр-бүдө кыштал-га бажынын. Бо талалык-биле СЭКП Тыва обкомунун IX пленумунун доктаалын күүсө-дир дээр районун партия ор-ганизацыйа дентип хемчег-лерин алып ужурул дээрин пленумга сазал берген эштер: «Ак-Эрик» колхозтун хойжу-ду С. Алтын-Херел, «Чогураа» колхозга бола мал ботта-зынын бригадир Ч. Баткар, «О. Шылаа» совхозтун ин-спектор С. Монте, «Тес-Хем» совхозтун парток секретари Л. Херек болгаш өскө-даа эштер демделген.

Чугаалашкан айтырты талалык-биле дентерге доктаалы пленум хууш алган, ий-ла үенин чугула сорулгаларына дүштүр партия организацыйаларын турдуар ажилдарын хемчеглерин то-лараткан.

М. КАЛЧАН.

СИГЕНЧИЛЕРНИН АЖЫЛ-ИЖИ

«Ак-Туру» совхозун Кызыл-Дарг 2000 тонна ситен, 2000 тонна ситосуу, 100 тонна бугу-бугу белеткөр планын.

Салбырын 300 гектар сугу-таттыг шөдүнүн үнүжү ажи болган. Оон кезилдигине Бу-дакай Дуктуге удурунган механизацияланган бригада кирген. Хоочун коммунист Юрий Кокагага удурунган 20 хол калдырыг эвезе база аныкдап турар.

Бригада 190 гектар черин ситенин кескен, 64 тоннаны септаткан. Ажыкты темп-

зи хун келген тудум шап-кыч, кижиле бугуу аныган ажилын шындыкче са-гыш салып турар. Муракчы-лар илери эгелзеп. Чикээ, ситен кестирчигин Токит Мадыр-оол, боттандырап Даян Дамчат-оол, Даржак Сайбат-оол, волонтерша Дай-дап Сөгжин, Чиртак Шуней-оол, сарат салымкыны Мон-гуш Шен-оол олар хун үзүм 100—120 хуу чедир күүсөдир турарлар.

Сигенчилер бригадасын аягыда Арачор Чаловна удурунган аялалар, школа-

чылардан тургузганын эвезе 30 тонна бугу-бугуу белет-көр. Ак-Дар, Кызыл-Дарг чогуунда ий-тирчиги кал-аларын ий-тирчиге кура-дып асыккан.

«МТЗ-30» деп маркалыг тракторун бажылаачы Ботан Эрес-оол кызымак ажилдап турар.

Сигенчилер ам Кок-Тад уулуна суттаттыг шөдүн си-генин келер эгелзеп. Ол ий-тирчиги малчынаарын 2 брига-даны Күзөгө, Сарым-Булуңга ажилдаар.

С. СОТНАМ.

Кызымак ажилдаар

Тайбын камгалаары болгаш бижытлаары дээр ле-миселге шыгарган ажил-агый-лаа дээр СЭКП ТК-нын Ий-тирчиги секретари эл И. И. Брежнев «Улуттар аразы-га тайбын бижытлаары дээр» делегациянын Ленинчи шаңгалын тывыскаан мөң-гүн тайгажылар, бугу совет улус-биле бир дөмөй, өөрүп, дөткөн бир.

Эл И. И. Брежневтин аян-чоруктарынын түнелдине совет улус СЭКП-нің XXIV сессиянын хууш алган. Тайбын программасынын үрө-түндөгү чарыкты, тайбын кып-ажыкты бадлаары, тайбын кока-хөлбө дөтүмшакынын-дөтүмшакынын политиканын күүсөдир болгаш амыдырал-чыннын кайгамчыктыг бугу-рунган кылдыр хой-ниити көрүп турар.

Эл И. И. Брежневке «Улус-тар аразыга тайбын бижытлаары дээр» Ленинчи шаңгалын тывыскаан — бистерге, бугу совет кижилерге улут чоругарал. Ийчангам бистер, бугу совет улус-биле бир дөмөй, партиянын XXIV сессиянын ий-тирчигин болгаш токуу беш чыл пла-нын Директиваларында сал-дыган сорулгаларын амыд-

ралга боттандырынганы бугу кужурусту, билинчиги, арга-мержежиги болгаш улуту-вусту харам чокка бараан боттандыраар — партия, чаа-зын ситен салымкынын бугу-рунган кылдыр хой-ниити көрүп турар.

Бистин Монгун-Тайга рай-онун ажил-агыйлары токуу беш чылдын ий-тирчиги үш-кү чылдын бир чартык чылдын чедиинкинин ажил-иш-биле дооскан. Район күүсөдир чартык чылда эл сазар планын 114, дук сазары — 230 хуу күүсөткөн. Районун колхозтары амгы хунерде малды семирткел-зиги эки организацыйа, хой кып-ажыктын уламчылал тур-рар. Ол ий-тирчиги район ий-тирчиги хангыла четир сав-ныг бижыг чем-суурну белет-көр ажилды күштелдирген.

Бо чылдын районга 20 олууттук чунар-базын, 6 чур-талга бажынаар, кезер эчти салбыр ажилдаа кя-рер.

Бистер, монгун-тайгажылар, партиянын XXIV сессиянын ий-тирчигин амыдыралга боттандыраар дээр ам-даа кы-зымаккай ажилдаар бие.

О. МАСПЫЙ-ОЛ, райүүсөмунун секретари.

100-тен 1550-ни

Эркен чылга чедир Ена-терина Александровна Жир-нованын эвезошуга ажил-агый-лаа, оон бойлал дуржулга-дын ооренин, дыка хой чү-вени билди алдым. Чылдын-на 140 хаан ажаар, чедирин турдуусу. Ажыктымысты мы-чаар чорутканын: үш кижиле ажилдап турга, бирөөн чы-таным алып. Эвезе эркен чы-лын эки ажилдаар. Төрүр бир хавалдан 9 хаан отуун ал. Тес-Хемде турдуусу, то-луугу 140 хаанга чылда 1200 чаш төлдү медди дору-

турган, ажил-агыймыс — «УТКА 25 чылды совхозка эки көргүзүлгөдир боттуду. Ху-рал-сугаага мантадын, ша-надын-даа турдуусу.

Бо чылдын агы эвезе ху-дун алдым. Мөң-биле кады Елена Аракчаа, Янгар Шой-дук-оол, Байыр-оол Барыс-оол ажилдап турар. Хууш-те-вис улут, ажил харымка-лыг болгаш, дем-бузевис улам бижыган, найыра-лыс анык, үлү-хөргөвис эки кылып турар бие. Чылда 100 баштан 1550 хаан отуун ме-

ди ал, доруктары кылды амыр бо. Ийчала-даа бистер сөзгөн сөзүг болгаш берге-лерин ажил эртин, хаванын кымык ажаалдаан эки чо-руттуусу.

Хаван өскө маддарга бо-лаарга хой ажаалда, чеге-рилген негөр болза-даа, өзүчүл мал. Оларын хууш үш катан чедирер. Оон чү-румун үрөйи, зоотехниктиг тургузуу каан районун ба-рымдап, чөмчү үлөп, дай-гаарымысты төрүүр 140 ха-анга чорутка. Бистер бот-боттарымысты тедер-четистеринин илериин, дуржулганын солчуп, дуа-лажын келдиис. Ол чамдык

турар. Ийи ай азыраш не-штен чарып, агы азыраш сүт, холускаам чөмөр-биле чөмөрер. Ону үзүмчедирин болбас. Чугула чангыс дай, доктаамал аяалдаа эки түн-недир бээр.

Колдуунда-ла даштыгаа ту-рар болган чайгы уеде ха-анчын ажаалдаан чилегй бээр. Ийчала-даа оон чөм-өрлөткөн кошмак болбас. Мөң-эвезом Дуел Бино-ванын эвезошун социалист чарыкка кийгирган. Бистер бот-боттарымысты тедер-четистеринин илериин, дуржулганын солчуп, дуа-лажын келдиис. Ол чамдык

жи түнелдирин берге. Ам белем алды түс ажил хаван отуун медди алдым.

Хаван ажилыга ажил-даан, эркен чылда-даа, бо чылдын бирги чартында-даа челин эл келген күш-ажыкты чедиинкинеринин үнелеп, Тыва АССР-нің а-дарамы маддын деп атты, «Мал ажилын төрөгүн мас-тер» деп турсакка медаль-ды тывыскаанга чорга-рандым. Алаа харым кылдыр улам кымык, туткудуг ажилдаар мөң.

К. БАПЫР-ОЛ, хаван ажаакчы. Улут-Хем район.

Кызылда № 2 автотранспорт бүдүрүлгенин слесари Алексей Андреевич Леушкин — аддым разрядтың слесари. «ЗИЛ-130» автомашинанын кандыг-даа

септелгенин ол кымыр. Алаа «Тергин слесарь» деп атты тывыскаан. Чурута — А. А. Леушкин ажил үзүндө.

С. ФЕОКТИСТОВТУҢ фотосу.

ТАРААЧЫНЫН БАЗЫМНАРЫ

И. Ыштар бугуу шавыдар-лаан, оон-сиген оярган, тараа алды-сарт кылдыр бажы берген, күстүг тыныжы дү-нөдө көзүлгөдөр, жөн ту-рар аларга-даа болза, Эргек-төдөгү тараа шөдү хунерде талалык болганы-биле алаа дал-дүштө чылгы, харым-даа элз, хунун херелдери күзүмүн ойнашкан, уушта таварыш-кан-ла чүвени азырныктап турган.

Бөлүү-биле чангыс шөдө тараа ажаар турар комбай-нар аразы чоок шугуун а-ган, мурундаалыкта соопан чорутуу чымыр чедер дөң ийикан сүртүп чоруп турган-нар.

Дорофей Игнатевичтин командалык-биле комбайн-гаж уткуй баштымыс. Дарга ийи комбайн эрттиркен, үш дугаарыне хол юдурул. Бугал, мөөрн чоразан ху-рен ботла ийикан комбайн туру-тарга, мотору тыныкка ба-чылаан чүмө ийикан, шы-гын кылдыр эгилей-дир. Комбайннын кабылаадын чамдык ууш сыйын, ча-нак шырайлыг эр үлүп келген, довураан катканмылаан, ка-

раанын шилин ужулган, үскө боражы берген холдымыче буруузуган. Эвезин хем-рил кептер: «Кийи!» деп та-гыс сөс-биле медилзеп. — Бистин өтү ора ажил механизаторуус. Дойбан Да-ваа дээрин бо ийи, танымкы алынар, бир кал чыл бол-го — дөң, дарга оодун өктөгө холун салган, уламчылдык — мөөң хөргөтө хавылаар көс-түп көр дээрине бугурун ботур бис — деп, ийчалаа ол колхозту даргалап турган үжүн муулаарын бирөөн Д. И. Зайцев чугаалаан чүмө.

Анык механизаторуун ажилы-биле ийчан дөңү танымкы бис. Ол «СКЗ» комбайн-биле хунда 13—15 гектар черин тараанын кестирип турар болду. Ол зур-гага немей колхоз даргазы «Техниканы камчыг айдээр, кылган ажилын тыныр тергип эки» деп немей каан. Дүштө хову туралыга кел-гөн, ийла дөрүзүг, хундэст сабырдалар кере бердим. Демги ховуа танымкы комбайннын адым дү-жүл: «Хун нормалын 120—130 хуу күүсөдир турар» деп бижип каан турган чүмө. Демделеп дөңгөрүн ужу-лаш, алаа: «Давая Дойбан

Дайынович — Каа-Хем рай-онда «Тилеке» колхозтун анык механизатору...» деп бижип алган мөң. Ийчалаа республика солунга оон дуга-гайлаа чүл, чурумал, өтө-дө да бижиген мөң. Районда дүштү ажаалдаанын чоруп турарын дугаага ий-тирчиги доктаалыг. Дойбан Даваа-нын адым кириген мөң. Оон бээр оон чыл арак ашкан...

СЭКП Тыва обкомунун По-лититиг чарыкынын бажы-ныг. Улут аалдыг оуттары шыгыра долу. Көжө ажил-агый муракчыларын хура-лы ажилдыг. Совет Эвиле-динин гимни чангылаан үн-ген. Хураалдыг хундугу президиумун сооган соода, дарыялык туруп негелет: «Республиканын хуугун чам-ка кыриер-дир» диди

